

dvomih, vsak lahko izračuna koliko bo znašal popust in vsak se zadeva, da je njegova pravica, tirjati popust in da mu te pravice noben birokrat ne more prikrajšati. Nasprotno pa podjetnik po načrtu, o katerem govorimo, nima nikake pravice do popusta in se bode po tem načrtu državna podpora premenila kaj hitro v vladne prezente ter bi ta nedostatek kak podjeten in malopošten uradnik lahko izkoristil tudi v svojo osebno korist.

To so nagibi, vsled katerih se z vladnim načrtom nikakor ne moremo sprijazniti. Poslanska zbornica bo morala z vso silo delati na to, da se odstranijo te hibe, in da se državna podpora trgovini in obrtnosti organizuje na zdravi podlagi in ne po stari šabloni.

Politični pregled.

Položaj. — Državni zbor se je sešel v najkritičnejših razmerah in vobče vlada mnenje, da mu je sojeno samo še jako kratko življenje. Vlada se je na vse načine pehala, da bi omogočila mirno poslovanje poslanske zbornice in od sedanjega parlamenta dosegla votiranje nagodbenih predlog. Privezala je sicer kolikor toliko izvzemši Čehi in Wolfovce vse levičarske in desničarske stranke naše ali vzlic temu je jako malo upanja, da bo državni zbor mogel funkcionirati; Latentna kriza, v kateri se nahajamo že več let, bo bržčas stopila v novo fazo. Bržčas pride do razpusta drž. zbora. Vlada hoče apelirati na volilce. Kaj se potem zgodi, če bi tudi ta apel ne imel uspeha, tega morda še Körber sam ne ve.

Češka obstrukcija. — Vlada je s spravnimi konferencami poskusila pridobiti Čeha, da bi odjenjali od obstrukcije, zajedno pa se je tudi potrudila, da češke poslance izolira in tako oslabi njihovo pozicijo. Po vsem, kar se čuje iz čeških krogov, bodo češki poslanci obstrukcijo nadaljevali, četudi s težkim srcem, saj če bi tega ne storili, jih čaka tista usoda, kakor je zadela Staročehe. Vsled češke obstrukcije pa postane ohranitev desnice nemogoča. Poljaki so odločni nasprotniki češke obstrukcije, isto tako nemški klerikalci in tem se brez dvoma pridružijo tudi Slovenci in Hrvatje. Desnica bo razpadla tisti hip, ko se začne češka obstrukcija in neki odlični poljski poslanec je izrekel mnenje, da se nikdar več ne obnovi, ker so Čehi liberalci, vse druge desničarske stranke pa so klerikalne.

Desnica in vlada. — „N. Wr. Tagblatt“ trdi, da si je vlada z obljubljenimi koncesijami zagotovila podporo vseh desničarskih strank, izvzemši seveda Čeha. Oficijozni listi prerekajo to vest, a nekako tako, kakor bi hoteli reči: Vlada je sicer marsikaj obljubila, izpolnila pa ne bo ničesar.

Podpredsednik poslanske zbornice. — Ker je dr. Piętak, dozdanji prvi podpredsednik poslanske zbornice, postal minister za Gališko, voliti bode v jedni prihodnjih sej novega podpredsednika. Nemci kandidujejo Pradeja, ki je pripadnik nemškonacionalne stranke. Čujejo se sicer glasovi, ki pravijo, da to ne gre, češ, predsednik je Nemeč, drugi podpredsednik je Rumun, ako postane Nemeč še prvi podpredsednik, bi večina avstrijskega prebivalstva to so Slovani sploh v predsedništvu ne bila zastopana, kar vendar ne gre. Pri sedanjih konstelaciji je pa lahko mogoče, da pride to vendar in da bodo avstrijski Slovani brez zastopstva v predsedništvu. Čemu bi jim tudi bil tak zastopnik, tem miüderwerthlich Siovanom, ki niso za družega, ko da v vojni prelivajo kri za državo in cesarja, v miru pa se jih zatira.

Spravne konference. — Krožila so gorovja, a na svet ni prišla niti miš. Vsa spravná pogajanja niso imela

uspeha. Glede zunanjega uradnega jezika na Moravskem je vlada pač razglasila načrt, kateremu se nihče ne upira, ali v glavnih zadevah se ni doseglo nikako sporazumljenje. Nemci so odločno odklonili češki notranji uradni jezik na Moravskem in tudi ravnopravnosti v notranjem uradovanju na Češkem delajo take ovire, da na uspeh konference ni misliti. Konference se bodo sicer še nekaj časa nadaljevale, a o teku je ves svet prepričan, da ne bodo imele nikacega uspeha.

Rusija. — S tisto previdnostjo in preudarnostjo, ki je značilno za vso rusko politiko, dela ta velika slovanska država priprave, da se utrdi ob Perzijskem zalivu. Zbrala je na afganski meji že precejšnjo armado. Splošno se je mišlilo, da hoče Rusija izkoristiti angleške stiske v južni Afriki proti Angleški, a zdaj se vidi, da nima tega namena, in da nikakor neče poseči čez mejo, ki deli interesno afero angleško od ruske. Rusija si bo vzela, ako sploh do tega pride, samo toliko ozemlja, da nobena druga država ne dobi Perzijskega zaliva v roke, po čemer hrepenita tako Angleška, kakor Rusija.

Nemčija ima zopet zaznamovati velik uspeh, ki ga je dosegla njena diplomacija. Poroča se, da je bila pred kratkim med Nemčijo in med Turčijo sklenjena pogodba, vsled katere garantira Nemčija Turčiji integriteto njene posesti v Mali Aziji napram Rusiji, v tem ko je Turčija prepustila Nemčiji upravo davkov in carin. Nemčija se čedalje bolj vdomačuje v Mali Aziji in tako pripravlja tla za čas, ko bo v stanu, celo Malo Azijo anektirati.

Francija. — Že dlje časa trajajoče nasprotstvo mej višjo duhovščino in mej vlado se je končno spremenilo v oörten konflikt. Vlada bi rada odstavila nekatere škofe, pa tega ne more storiti kratkim potom. Obrnila se je do papeža z željo, naj izposluje, da se škofje pokore, ali da se mesto njih določijo za upravo škofij generalni vikarji. Od tega, kakor se papež odloči, je odvisno, če pride na Francoskem do novega kulturnega boja ali ne.

Vojna v Južni Afriki. — Kaže se, da je sreča zdaj zapustila hrabre Bure in da se je začela smehljati Angležem. Maršal Roberts in šef njegovega generalnega štaba lord Kitchener sta prevzela poveljstvo zapadne in južne armade in združivši 35 000 mož sta jo vdarila proti Kimberleyu, katero mesto so Buri oblegali več mesecev, ne da bi je mogli zavzeti. Veliki premoči Angležev se Buri niso mogli ustavljati. Vsled tega so opustili obleganje Kimberleya in se umaknili na Oranjsko ozemlje, v tem ko je general French zasedel osvobojeno mesto. Operacije so se takoj nadaljevale in prišlo je na raznih mestih do manjših bojev. Buri so Angležem vzeli mnogo provijanta in isto tako Angleži Burom. Roberts bi rad prišel v glavno mesto oranjsko v Blomfontain, ker misli, da bo Oranje država potem primorana, skleniti mir. Njegova prizadevanja merijo sedaj na to, da bi zajel od vseh strani armado generala Cronje in jo tako uničil. Buri zopet skušajo priti Robertsu na hrbet in ga tako stisniti, da bi se ne mogel ganiti. Težko je reči, kateri načrt se posreči. Buri so sami uvideli, da njihove vojne sile ne zadostujejo, da bi se mogli kar na treh mestih vojskovati. Vsled tega, in ker je položaj v Oranju resnično jako neugoden za Bure, je burski vojni svet sklenil, koncentrovati vse moči proti maršalu Robertsu in vsled tega opustiti obleganje Ladysmitha ter zapustiti Natal. Buri se umaknejo na transvaalsko mejo. Vidi se torej, da zanje razmere niso tako ugodne, kakor se je mišlilo, in da utegnejo postati še jako nevarne, ako se Burom ne posreči, ustaviti zmagovito napredovanje maršala Roberta. — Kakor najnovejša poročila naznanjajo, so bili Angleži popolnoma pobiti in se govori, da so generala Bullerja Buri ujeli.